

VÝSKUMNÝ ÚSTAV VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

Nábr. arm. gen. L. Svobodu 5, 812 49 Bratislava 1

STANOVISKO

k navrhovanej činnosti „Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce“ vypracované na základe jej odborného posúdenia v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov listom č. OU-NR-OSZP2-2019/044503 zo dňa 01. 10. 2019 sa obrátil na Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava ako odborné vedecko-výskumné pracovisko vodného hospodárstva poverené ministrom životného prostredia Slovenskej republiky výkonom primárneho posúdenia významnosti vplyvu realizácie nových rozvojových projektov na stav útvarov povrchovej vody a stav útvarov podzemnej vody vo vzťahu k plneniu environmentálnych cieľov a vydávaním stanoviska o potrebe posúdenia nového rozvojového projektu podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona, ktorý je transpozíciou čl. 4.7 RSV, so žiadosťou o vydanie odborného stanoviska k navrhovanej činnosti „***Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce***“. Súčasťou žiadosti bol projektový zámer (vyhotovil: Ing. Anton Dobrovič, august 2019).

Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava na základe odborného posúdenia predloženého projektového zámeru „***Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce***“ poskytuje nasledovné stanovisko:

Investorom/ťažobnou organizáciou navrhovanej činnosti „***Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce***“ je spoločnosť AX STAVAS, s.r.o., J. Murgaša 1, 971 01 Prievidza. Predmetom navrhovanej činnosti je dobývanie nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne na pozemkoch parc. č. KN-C 779/4, 779/5 a 779/6 v k. ú. Želiezovce v okrese Levice.

Úprava suroviny – štrkopieskov sa vykonáva v objektoch AX STAVAS v Želiezovciach, Schubertova č. 46. Na tieto objekty sú vydané kolaudačné rozhodnutia mestom Želiezovce a výroba kameniva – triedených frakcií – sa vykonáva už viac ako 15 rokov a preto pre vydanie územného rozhodnutia a povoľovaní banskej činnosti úprava vyťaženej suroviny nie je predmetom územného ani stavebného konania.

Z hľadiska požiadaviek súčasnej európskej legislatívy, ako aj legislatívy SR v oblasti vodného hospodárstva navrhovaná činnosť „***Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce***“ musela byť posúdená z pohľadu

požiadaviek článku 4.7 rámcovej smernice o vode, a to vo vzťahu k dotknutým útvarom povrchovej a podzemnej vody.

Rámcová smernica o vode určuje pre útvary povrchovej vody a útvary podzemnej vody environmentálne ciele. Hlavným environmentálnym cieľom RSV je dosiahnutie dobrého stavu vôd v spoločenstve do roku 2015 resp. 2021 najneskôr však do roku 2027 a zabránenie jeho zhoršovaniu. Členské štáty sa majú snažiť o dosiahnutie cieľa – aspoň dobrého stavu vôd, definovaním a zavedením potrebných opatrení v rámci integrovaných programov opatrení, berúc do úvahy existujúce požiadavky spoločenstva. Tam, kde dobrý stav vôd už existuje, mal by sa udržiavať.

V prípade nových infraštruktúrnych projektov nedosiahnutie úspechu pri

- dosahovaní dobrého stavu podzemnej vody,
- dobrého ekologického stavu, prípadne dobrého ekologického potenciálu útvarov povrchovej vody, alebo
- pri predchádzaní zhoršovania stavu útvarov povrchovej alebo podzemnej vody

v dôsledku nových zmien fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody alebo zmien úrovne hladiny útvarov podzemnej vody, alebo keď

- sa nepodarí zabrániť zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody z veľmi dobrého na dobrý v dôsledku nových trvalo udržateľných rozvojových činností človeka

sa nepovažuje za porušenie rámcovej smernice o vode, avšak len v tom prípade, ak sú splnené všetky podmienky definované v článku 4.7 RSV.

Lokalita navrhovanej činnosti „*Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce*“ je situovaná v čiastkovom povodí Hrona. Dotýka sa dvoch útvarov podzemnej vody, a to útvaru podzemnej vody kvartérnych sedimentov SK1000700P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hrona a útvaru podzemnej vody predkvartérnych hornín SK2002300P Medzizrnové podzemné vody východnej časti Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny (tabuľka č.1). Vo vzťahu k článku 4.7 RSV ide o posúdenie vplyvu uvedenej navrhovanej činnosti na tieto vodné útvary. Útvary povrchovej vody sa v predmetnej lokalite nenachádzajú. Najväčšie priblíženie k útvaru povrchovej vody SKR0005 Hron je cca 150 m.

tabuľka č. 1

Čiastkové povodie	Kód VÚ	Názov VÚ	Plocha VÚ (km ²)	Stav VÚ	
				kvantitatívny	chemický
Hron	SK1000700P	Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hrona	723,773	dobry	zly
Hron	SK2002300P	Medzizrnové podzemné vody východnej časti Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny	2000,440	dobry	dobry

Vysvetlivka: VÚ = vodný útvar

Lokalita navrhovanej činnosti/dobývací priestor Pasiенок pri mlyne v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa nachádza v 1. stupni územnej ochrany.

Posúdenie navrhovanej činnosti „*Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce*“ sa vzťahuje na obdobie počas vykonávania ťažobnej činnosti, ako aj na obdobie po jej ukončení.

Vplyv realizácie navrhovanej činnosti na zmenu hladiny útvarov podzemnej vody SK1000700P a SK2002300P

Podľa predloženého projektového zámeru „***Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce***“ dobývanie štrkopieskov bude vykonávané v rámci realizácie vodnej plochy – jazierka odkrytím hladiny podzemnej vody, čo je zámer vlastníkov dotknutých pozemkov. Zemné práce pri realizácii jazierka/odkrývaní hladiny podzemnej vody (depóniu skrývky a odťaženie štrkopieskov) bude AX STAVAS, s.r.o. vykonávať ako dodávateľská organizácia na základe uzavretej hospodárskej zmluvy.

Stručný popis navrhovanej činnosti

Predmetom dobývania budú kvartérne štrkopiesky – aluviálne naplaveniny rieky Hron. Ich hrúbka je v priemere 5,8 m, na nich uložené skrývkové zeminy majú hrúbku 0,7 m. Priemerná nadmorská výška terénu v mieste budúcej ťažobnej kazety je 132,85 m n. m. Štrkovisko bude od pravobrežnej brehovej čiary rieky Hron vzdialené 140 a viac metrov a medzi ním a vodným tokom je vybudovaná protipovodňová hrádza vo vzdialenosti 65 m a viac od budúcej ťažobnej kazety. Predpokladané množstvo vytťažiteľných zásob štrkopieskov je cca 39 tis. ton, čo sa predpokladá vytťažiť asi za 10 mesiacov.

Dobývacou metódou bude plošné dobývanie v jednom ťažobnom – mokrom reze, t.j. pod hladinou podzemnej vody, ktorá je na Ø kóte 131,75 m n. m., z čoho vyplýva, že ťažobná (pracovná) plošina bude cca 0,4 m nad hladinou podzemnej vody. Spôsob rozpojovania aj nakladania bude strojný – rypnou silou hydraulického bagra na pásovom podvozku. Surovina sa najprv vytťaží na odvodňovaciu skládku vedľa hrany ťažobného rezu a po odvodnení bude transportovaná na úpravárenskú linku nákladnými motorovými vozidlami technologickej dopravy.

Pred začiatkom dobývania sa vykoná depónia skrývkových zemín pomocou buldozéra. Skrývkové materiály (mimo ornice) sa využijú na terénne úpravy podľa požiadaviek mesta. Jedná sa o zeminy deponované z nadložia štrkopieskov. Celkový objem skrývky z plochy 7676 m² sa predpokladá cca 5370 m³.

Z hľadiska požiadaviek článku 4.7 RSV bolo potrebné posúdiť, či realizácia navrhovanej činnosti „***Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce***“ nebude mať vplyv na zmenu hladiny dotknutých útvarov podzemnej vody SK1000700P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hrona a SK2002300P Medzizrnové podzemné vody východnej časti Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny.

Útvary podzemnej vody SK1000700P a SK2002300P

a) súčasný stav

Útvar podzemnej vody SK1000700P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hrona bol vymedzený ako útvar kvartérnych sedimentov s plochou 723,773 km². Na základe hodnotenia jeho kvantitatívneho a chemického stavu v rámci 2. plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2015) tento vodný útvar bol klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave a zlom chemickom stave, ktorý je zapríčinený vysokými koncentraciami dusičnanov, síranov, chloridov, arzénu, ale aj pesticídov (desetylatrazín).

Útvar podzemnej vody SK2002300P Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny bol vymedzený ako útvar predkvartérnych hornín s plochou 2000,440 km². Na základe hodnotenia jeho kvantitatívneho a chemického stavu v rámci 2. plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2015) tento vodný útvar bol klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave a v dobrom chemickom stave.

Hodnotenie kvantitatívneho stavu v útvaroch podzemnej vody pre Plány manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2009,2015) bolo vykonané na základe prepojenia výsledkov bilančného hodnotenia množstiev podzemných vôd a hodnotenia zmien režimu podzemných vôd (využitie výsledkov programu monitorovania).

Bilančné hodnotenie množstiev podzemných vôd je založené na porovnaní využiteľných množstiev podzemných vôd (vodohospodársky disponibilných množstiev podzemných vôd) a dokumentovaných odberov podzemných vôd v útvare podzemnej vody. Využiteľné množstvá podzemných vôd tvoria maximálne množstvo podzemnej vody, ktoré možno odberať z daného zvodneného systému na vodárenské využívanie po celý uvažovaný čas exploatacie za prijateľných ekologických, technických a ekonomických podmienok bez takého ovplyvnenia prírodného odtoku, ktoré by sa pokladalo za neprípustné, a bez neprípustného zhoršenia kvality odobratej vody (využiteľné množstvá vyčísľované na národnej úrovni v súlade so zákonom č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach /geologický zákon/ a jeho vykonávacía vyhláška č. 51/2008 Z. z.).

Medzná hodnota dobrého kvantitatívneho stavu bola stanovená na úrovni 0,80 (podiel využívania podzemných vôd < 80 % stanovených transformovaných využiteľných množstiev podzemných vôd).

Hodnotenie zmien režimu podzemných vôd

pozostáva z hodnotenia významnosti trendov režimu podzemných vôd a hodnotenia zmien režimu podzemných vôd.

Postup **hodnotenia (testovania) chemického stavu** útvarov podzemnej vody na Slovensku bol prispôbený podmienkam existujúcich vstupných informácií z monitoringu kvality podzemných vôd a o potenciálnych difúzných a bodových zdrojoch znečistenia, koncepčnému modelu útvarov podzemnej vody (zahŕňajúcemu charakter priepustnosti, transmisivitu, generálny smer prúdenia vody v útvare podzemnej vody, hydrogeochemické vlastnosti horninového prostredia obeh).

b) predpokladané zmeny hladiny podzemnej vody po realizácii navrhovanej činnosti

I. počas ťažobnej činnosti

Počas realizácie ťažby štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne podľa „**Plánu využívania ložiska nevyhradeného nerastu v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce**“, vzhľadom na navrhovanú technológiu ťažby, dobývanie v jednom ťažobnom – mokrom reze pomocou rypnej sily hydraulického bagra na pásovom podvozku, ktorá nevyžaduje čerpanie vôd z priestoru ťažby (ťažiť sa bude spod hladiny vody), ako aj vzhľadom na skutočnosť, že úroveň hladiny podzemnej vody v dotknutom území je v hydraulickej spojitosti s hladinou vodného toku Hron (voda z rieky Hron priamo infiltruje do priepustných zvodnených horizontov ložiska, z čoho vyplýva priama spojitosť úrovne podzemných vôd a výšky hladiny rieky), vplyv ťažby štrkopieskov na zmenu hladiny dotknutých útvarov podzemnej vody SK1000700P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hrona a útvaru podzemnej vody

SK2002300P Medzizrnové podzemné vody východnej časti Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny sa nepredpokladá.

II. po ukončení ťažobnej činnosti

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti „**Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce**“ (ťažba štrkopieskov), po ukončení ktorej zostane odkrytá hladina podzemnej vody/vodná plocha, sa jej vplyv na zmenu hladiny dotknutých útvarov podzemnej vody SK1000700P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hrona a SK2002300P Medzizrnové podzemné vody východnej časti Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny ako celku nepredpokladá.

Záver:

Na základe odborného posúdenia navrhovanej činnosti „**Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne, k.ú. Želiezovce**“ situovanej v čiastkovom povodí Hrona, možno predpokladať, že vplyv realizácie navrhovanej činnosti, z hľadiska požiadaviek článku 4.7 rámcovej smernice o vode a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov, na zmenu hladiny podzemnej vody v dotknutých útvaroch podzemnej vody SK1000700P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hrona a SK2002300P Medzizrnové podzemné vody východnej časti Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny ako celku sa nepredpokladá.

Útvary povrchovej vody sa v predmetnej lokalite nenachádzajú.

Na základe uvedených predpokladov navrhovanú činnosť „**Plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v lokalite Pasiенок pri mlyne k.ú. Želiezovce**“ podľa článku 4.7 RSV nie je potrebné posúdiť.

Vypracoval: Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava
Ing. Simona Bullová

V Bratislave, dňa 23. októbra 2019

Výskumný ústav vodného hospodárstva
nábr. arm. gen. L. Svobodu 5
812 49 BRATISLAVA
22

